



RAPPORT

Datum 99-05-19
KLM dnr 33-684-99
Lst dnr 220-388-99

Landskap: Småland
Kommun: Kalmar
Socken: Ryssby
Fastighet: Rockneby 12:2
Fornl. nr: 28
Uppdragsgivare: Vägverket
Produktion sydöst
Box 749
391 26 Kalmar

Den arkeologiska förundersökningen
Utförd 18/5 1999 av Björn Petterson
Ekonomiskt kartblad 4G 9g
X 6296930
Y 1533430

Dokumentation:

Foto, KLM nummerserie: Du -:1-5
Situationsplan, skala: 1:10000
Schaktplan, skala: 1:500

Undersökningsresultat:

På uppdrag av Vägverket Region Sydöst, genomförde Kalmar läns museum den 18 maj 1999 en arkeologisk förundersökning i östra delen av Ryssby skans, fornlämning nr 28 i Ryssby socken., Kalmar kommun (fig.1). Undersökningen föranleddes av att Vägverket planerade att bredda Södergårdevägen mellan väg E22 och Rockneby för att på så sätt få en ny infart till Rockneby samhälle. Enligt ritningar från Vägverkets konsult, Lincona konsult AB, skulle detta arbete innebära släntning längs ett 70 meter långt och 6 meter brett område i den östra delen av den ovan nämnda fornlämningen.

I fornlämningsregistret beskrivs skansanläggningen som en 100 x 70 meter stor platå, belägen på en moränhöjd med front mot norr och söder och tydliga 30 meter långa utskjutande bastionsspetsar i väster och norr. I den östra delen är begränsningen otydlig med 1-1,5 meter höga kanter mot skansplatån invid den nuvarande Ryssbyvägen. Enligt Rhezelius uppmätning från år 1634 bör den stjärnformiga skansens östra begränsning ligga ca 30 meter väster om nuvarande väg (Gjerulf, F. 1971). Osäkerhet om skansanläggningens begränsning mot öst rådde alltså inför den planerade vägbreddningen.

På det historiska kartmaterialet från 1772, 1781 respektive 1831 finns inte skansen utritad. Området på ömse sidor av vägen har emellertid kallats skansbackarna och lämningarna efter den av danskarna 1611 brända försvarsanläggningen har varit väl synliga och kommenterade av flera av lantmätarna. Den kulturhistoriska innebörden av "rudera efter Bastioner och wallar" var väl känd. Tidvis har skansens innandöme varit föremål för uppodling. Åkervretens östra begränsning sammanfaller sannolikt med skansens östra sida, ca tjugo meter från nuvarande vägsträckning men endast ca fem meter från den planerade vägen. Förövrigt visar kartorna att den planerade väg-

sträckningen kommer att sammanfalla med den sträckning som genomfartsvägen haft under historisk tid.

Den arkeologiska förundersökningen utfördes på så sätt att fyra sökschakt, 6,0 x 1,5 meter stora, drog vinkelrätt genom den gräsbeväxta platåkanten i fornlämningens östra del ner till steril morän (fig. 2). Syftet med söschakten var att utreda om några murkonstruktioner tillhörande skansen skulle beröras av det planerade vägarbetet.

Undersökningen visade att inga rester efter skansanläggningen fanns inom exploateringsområdet. Den sterila moränen låg ca 0,8 meter under platåkanten och ca 0,5 meter över den intilliggande vägbanan.

Länsmuseet anser att inga fortsatta arkeologiska undersökningar är nödvändiga inför den aktuella byggnationen.

Björn Petterson
antikvarie

Litteratur:

Gjerulf, F. 1971. Utblick från skansen. –I: F. Gjerulf m fl (red) Ryssby socken. Ur en smålandssockens kulturhistoria. Kalmar.

Lantmäteriakter:

Lmv G83:53:1 (1772)

Lmv G83:53:2 (1781)

Lmv G83:53:3 (1831)

Kartstudier:

Stefan Höglin, Kalmar läns museum.